

Loppuraportti - Tienpidon palvelukokonaisuus

1 Tienpidon palvelukokonaisuus

Tienpito sisältää eri tuotteiden (mm. kunnossapito ja investoinnit) suunnittelun ja toteutuksen. Tienpitoon kuuluu lisäksi maanteihin liittyvät lupatehtävät (liittymä, mainos, ym.). Maakunnan vastuulle siirtyvä tehtäväkokonaisuus vastaa pitkälti nykyisten ELY-L-vastuualueiden tienpidon tehtäviä, kattaen mm. osallistumisen liikennejärjestelmän ja maankäytön suunnitteluun tienpitäjän näkökulmasta, liikenneturvallisuus- ja ympäristötehtävät sekä tienpitoon liittyvät kiinteistö- ja maanhankintatehtävät.

Maantiet ovat jatkossa valtion omaisuutta ja tienpito rahoitetaan LVM:n hallinnonalan erillisrahoituksella. Yleiskatteellista rahoitusta ei voida käyttää tienpitoon.

Tienpidon palvelukokonaisuuteen liittyy tienpidon asiakastarpeiden selvittäminen sekä tie- ja liikenneolojen seuranta. Tienpidosta laaditaan monivuotinen suunnitelma, jota toteutetaan Liikenneviraston kanssa tehdyn sopimuksen puitteissa.

2 Johtopäätökset - jatkovalmistelussa huomioivaa

Liikenteen palvelukokonaisuutta on Keski-Suomen maakuntavalmistelussa käsitelty osana alueidenkäyttö, luonnonvarat ja liikenne -palvelukokonaisuutta. Valmistelun loppuvaiheissa on sovittu, että loppuraportoinnissa liikenteen kokonaisuudesta tienpito käsitellään erikseen tässä loppuraportissa ja muut liikennekokonaisuuteen kuuluvat asiat sisällytetään Maankäyttö- ja ympäristö -kokonaisuuden loppuraporttiin.

Jatkossa huomioitavaa / valmistelutyössä (maakunnallinen ja valtakunnallinen) esiinnoussutta:

- Maakunnan organisoinnissa tulee huomioida tienpidon erillisrahoituksesta aiheutuva erityisluonne. Jatkosuunnittelun tarkentuessa (mm. syksyllä toteutettava ohjausmallin simulointi) tulee antamaan lähtökoh-
tia organisoinnille.
- Tienpidon tehtävät
- Joukkoliikenteen järjestämiseen ja yksityistieavustusten hoitamisen organisointi tulee ratkaista jatkosuunnittelussa. Molempiin liittyy vahvasti

3 Hyvät käytännöt

Tienpidon kokonaisuus, sisäinen tuoteryhmittely ja alan laajat valtakunnalliset verkostot tarjoavat hyvän lähtökohdan toteuttaa tienpitoa myös jatkossa.

9.6.2017

Keski-Suomen alueen vakiintuneet toimijaverkostot luovat hyvän pohjan asiakasvuoropuhelulle.

4 Palvelulupaus

Keski-Suomen maakunnassa tienpito toteutetaan:

- asiakaslähtöisesti valtakunnallisiin linjauksiin perustuen,
- taloudellisesti kestävästi tienmaisuuksien arvo turvaten ja
- läpinäkyvästi ja avoimesti asiantuntijuutta ja tiedolla johtamista korostaen.

5 Asiakkaat

Tienpidon asiakkaita ovat kaikki maanteitä käyttävät ja heidän asiakkaansa. Asiakasryhmittelyä voidaan tehdä monin eri tavoin. Viimevuosina eräs vakiintunut ryhmittely ja jakaa asiakkaat elinkeinoelämän kuljetuksiin ja ihmisten liikkumiseen.

6 Vaikuttavuus

Tienpidon onnistumisella on merkittävä vaikutus kaikkiin asiakkaisiin. Olemassa olevan tieverkon ylläpidolla on erityinen merkitys biotalouden toimintaedellytyksiin metsävaroilta rikkaassa maakunnassa.

Tieverkon kehittämisellä on merkittävä vaikutus maakunnan saavutettavuuteen ja erityisesti vientiyritysten toimintaedellytyksiin.

Tienpidolla on myös merkittäviä ulkoisvaikutuksia (mm. ympäristö, turvallisuus), joilla vaikutetaan merkittävästi elinympäristöön ja ihmisten hyvinvointiin.

7 Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen

Maakunta toimii tienpidon järjestäjänä. Tienpidon tuotteet ja palvelut hankitaan markkinoilla toimivilta yrityksiltä.

LVM:n linjauksen mukaisesti tienpito toteutetaan korkeintaan 9 alueella. Lähtökohtana aluejaossa on nykyinen ELY-L aluejako, jossa Keski-Suomi muodostaa oman alueensa. Pääosa tienpidon tehtävistä on perusteltua ja järkevää organisoida maakunnallisesti. Jatkosuunnittelussa on kuitenkin selvitettävä mitä tehtäviä voi ja kannattaa hoitaa laajempina kokonaisuuksina.

Liikennevirasto on jatkossakin merkittävä yhteistyökumppani, tienpidon prosessien ja valtakunnallisen palvelutason tavoittelun kautta.

8 Mahdollisuudet ja riskit

Mahdollisuuksia:

9.6.2017

- Keski-Suomen maakunnan huolehtiessa itse tienpidosta (ei yhteistyöalueen osa) ohjausmalli ja päätöksenteko voi toimia tehokkaasti, mikä sujuvoittaa toimintaa.
- Osana tulevaa maakuntakonsernia tienpidon vaikuttavuus ja toisaalta vuorovaikutteisuus maakäytön kehittämisen kanssa muodostuu läpinäkyvämmäksi ja vuorovaikutussuhteet on helpompi ymmärtää.

Riskejä:

- Syntyy epäselvyyttä toiminnan painopisteistä ja päätöksenteon periaatteista, jonka seurauksena teknistaloudellisten näkökulmien paino päätöksenteossa vähenee ja väyläomaisuuden kunto heikkenee.
- Maakunta ei näyttäydy henkilöstön kannalta houkuttelevana työantajana. Tienpidon osaajista on pulaa.

9 Henkilöstö ja resurssit

Tienpidon kokonaisuuteen tarvittava henkilöstömäärä on Keski-Suomessa noin 30 henkilöä. Tarkempi mitoitus riippuu mm. valtakunnallisten prosessien ja Liikenneviraston maakunnille tarjoaman tienpidon asiantuntijatuen kehittymisestä jatkossa.

Tienpidossa tarvittava henkilöstö tulee muodostumaan täysin ELY-keskuksen liikenne-vastuualueen henkilöstöstä. Tulevista eläköitymisistä johtuen lähivuosina on varauduttava korvausrekrytointeihin.

10 Talous

Tienpidon toimintamenot, kuten henkilöstön palkat, katetaan maakunnan yleiskatteellisesta rahoituksesta.

Tienpidon tuotteiden ja palveluiden ostot rahoitetaan tienpitoon kohdistettavalla tuotekohtaisella erillisrahoituksella Liikenneviraston kanssa solmittavan sopimuksen perusteella. Rahoitus kohdistuu lähes kokonaan nykyisen väyläomaisuuden hoitoon.

Kunnat voivat osallistua tienpitoon nykykäytännön mukaisesti yhteishankkeissa ja tapauksissa, jossa kunta haluaa tavanomaista korkeampaa tienpidon tasoa.